

INGEZONDEN.

JONNESCO EN DE RACHI-ANESTHÉSIE GÉNÉRALISÉE.

Voor enkele weken — eerst het *Tijdschrift* van 24 April maakte er melding van — is de bekende chirurg, THOMAS JONNESCO, te Boekarest verscheiden. In diens levensarbeid heeft mij altijd bijzonder belang ingeboezemd, wat hij voor de algemeene rachi-anaesthesie gedaan heeft. Door mijn studentenherinneringen (Leiden, Göttingen) ben ik altijd met een zeker odium tegen de inhalatienarcose behept geweest. In een eidelooze literatuur is het streven naar verbetering neergelegd. Een droevige ervaring uit den laatsten tijd, waarbij ik door een histologisch onderzoek tot het uitvoeren der door mij bijgewoonde operatie had medegewerkt, heeft dat gevoel weer eens versterkt en als na een paar dagen de dood intreedt, kan ik mij niet losmaken van de gedachte, dat de narcose hierbij heeft medegewerkt. Bij de beperkte aanwijzingen, die de plaatselijke gevoelloosheid, de geleidingsanaesthesie en de rachi-anaesthesie in haar ouden vorm hebben en bij de hiertegen geldende bezwaren was het weder opduiken van het stikstofoxydule in verbeterden vorm (ZAAIJER; zie ook E. DESMAREST, *Presse Médicale*, 14 April 1926) met vreugde te begroeten. Daarnaast staat echter de rachi-anaesthesie van JONNESCO. In een omvangrijk werk heeft hij destijds zijn ervaringen neergelegd (*La rachi-anesthésie générale*, Paris, 1919). Kort vóór zijn dood heeft hij de vruchten zijner nadere ervaringen medegedeeld (*Technique de la rachi-anesthésie généralisée*, *Presse Médicale*, 3 Févr. 1926). Dit is geschreven „après une pratique d'à peu près vingt ans, pendant laquelle la rachi-anesthésie a été la méthode que j'ai employée exclusivement dans toutes mes opérations de la tête aux pieds”. „Quant aux complications post-anesthésiques que certains de mes confrères signalent, je puis affirmer qu'à part quelques céphalées de courte durée, que j'observe rarement, rien n'est venu assombrir sérieusement l'atmosphère claire et dépourvue de toute tache”.

Nu ligt Boekarest ver en — in den Balkan. Er was mij daarom aan gelegen, hoe men aldaar zelf hierover dacht, bedenkende dat een profeet toch in zijn eigen vaderland wel het allerlaatst aangenaam is. Gesteund door een bijzondere introductie heb ik mij daarom tot ons gezantschap gewend. Aan het antwoord van den gezant is de onderstaande zinsnede ontleend. Daarop volgt de brief van JUVARA. Deze is blijkbaar het faculteitslid E. JUVARA (*Index generalis 1922—1923*, bldz. 577), Strada Orlando 12. „In antwoord op uw brief van 2 dezer, heb ik de eer u mede te deelen, dat ik mij om inlichtingen gewend heb tot den mij persoonlijk bekenden professor JUVARA, den meest bekenden operateur hier ter stede, die mij dd. 14 dezer een kort antwoord gegeven heeft, waarvan afschrift hiernevens gaat”.

„Monsieur le Ministre, Il est vrai que le professeur IONESCO, un des champions de la chirurgie mondiale s'est occupé, entre autres travaux scientifiques, de la rachi-anesthésie qu'il a étudiée de très près, sachant qu'il n'y a rien de plus important pour la réussite d'une bonne opération que l'anesthésie. A la suite d'un labeur de longues années et d'une persévérance incomparable dans ses travaux, il a mis au point la question de la rachi-anesthésie et a contribué dans la plus large part à sa vulgarisation. IONESCO a perfectionné la rachi-anesthésie, par le fait que la méthode qu'il a innovée est son emploi comme moyen d'anesthésie générale, c'est-à-dire qu'on peut l'appliquer dans tout genre d'opérations et sur toutes les régions du corps et c'est ce qui constitue „la méthode IONESCO”. La rachi-anesthésie s'emploie de plus en plus dans tous les pays: France, Allemagne, Italie, Belgique, etc. et chez nous on l'applique d'une manière très étendue, je puis dire presque exclusivement et je me demande aussi pourquoi elle n'est pas encore usitée dans les Pays-Bas. Je considère la rachi-anesthésie comme une méthode si supérieure aux autres que le jour où j'ai eu la haute responsabilité d'opérer notre grand roi, je me suis adressé à la rachi-anesthésie comme à un moyen des plus sûrs”.

En waar ik nu, als leek, den overmoed vandaan haal, hierover iets te zeggen? Ik vroeg aan een zeer ervaren en wetenschappelijk narcotiseur zijn oordeel over de methode-IONESCO. „Nooit van gehoord"! Dit is tot zekere hoogte begrijpelijk. Want de „anaesthesist" is, ook weer tot zekere hoogte, de antipode van den narcotiseur. De bezwaren zijn duidelijk: niet meer een meer of minder ervaren arts of zuster, die „narcose" geeft en dat vrijwel overal kan doen, maar altijd een speciaal geoefende, die wel niet overal bij de hand kan zijn, maar toch zeker op de belangrijke plaatsen. Is mijn slotsom, dat de methode in Nederland nog niet is doorgedrongen, juist?

De naam wordt verschillend geschreven. Hij zelf gebruikt, in het Fransch, J. en een dubbele n. In het Rumeensch staat I en een enkele n.

Haarlem, 1 Mei 1926.

G. C. VAN WALSEM.

TAMPONNADE WEGENS NABLOEDING.

Met genoeg las ik, dat VAN TONGEREN over de behandeling van nabloeding door tamponnade tevreden is, omdat ik mij uit mijn vroegere verloskundige praktijk daarvan niets dan goeds herinner. Echter wil ik daarbij nog gaarne een paar opmerkingen maken. Als wij vóór ons artsexamen bij dr. KRUSEMAN een privatissimum volgden (het was in den tijd na den dood van prof. VAN DER MEIJ), wees hij ons naast de tamponnade nog op twee dingen, wanneer door deze de bloeding niet voldoende tot staan kwam. In de eerste plaats de baarmoeder naar voren te duwen door achter dezen proppen linnen, of wat bij de hand was, te plaatsen en zoo de baarmoeder tegen de symphysis te drukken, en ten tweede om tegen de vulva insgelijks proppen te duwen, zoodat deze daardoor naar binnen wordt gedrukt. De eerste maatregel zal m.i. meer aangewezen zijn bij atonie, de tweede, als, niet-tegenstaande de baarmoeder hard wordt, toch nog bloeding plaats vindt (inscheuringen?). Ik herinner mij in ernstige gevallen deze aanvullingen te hebben toegepast.

Nog een enkel woord over de voorbehoeding. Afgezien van het toedienen van geneesmiddelen, heb ik steeds, waar ik van tevoren wist met iemand te doen te hebben, die veel bloed verloor en waar na de geboorte de vloeing dadelijk begon, de placenta, vastzittend of niet, onmiddellijk verwijderd en daarna getamponneerd. Na het gebruik van lactas calcicus was dit minder noodig. Nadeelen heb ik van deze maatregelen nooit gezien en geen enkele vrouw is overleden, wat voor een deel wel hieraan te danken is, dat op het platteland minder kwaadaardige micro-organismen zijn.

Rotterdam, 9 Mei 1926.

R. GEEL.